

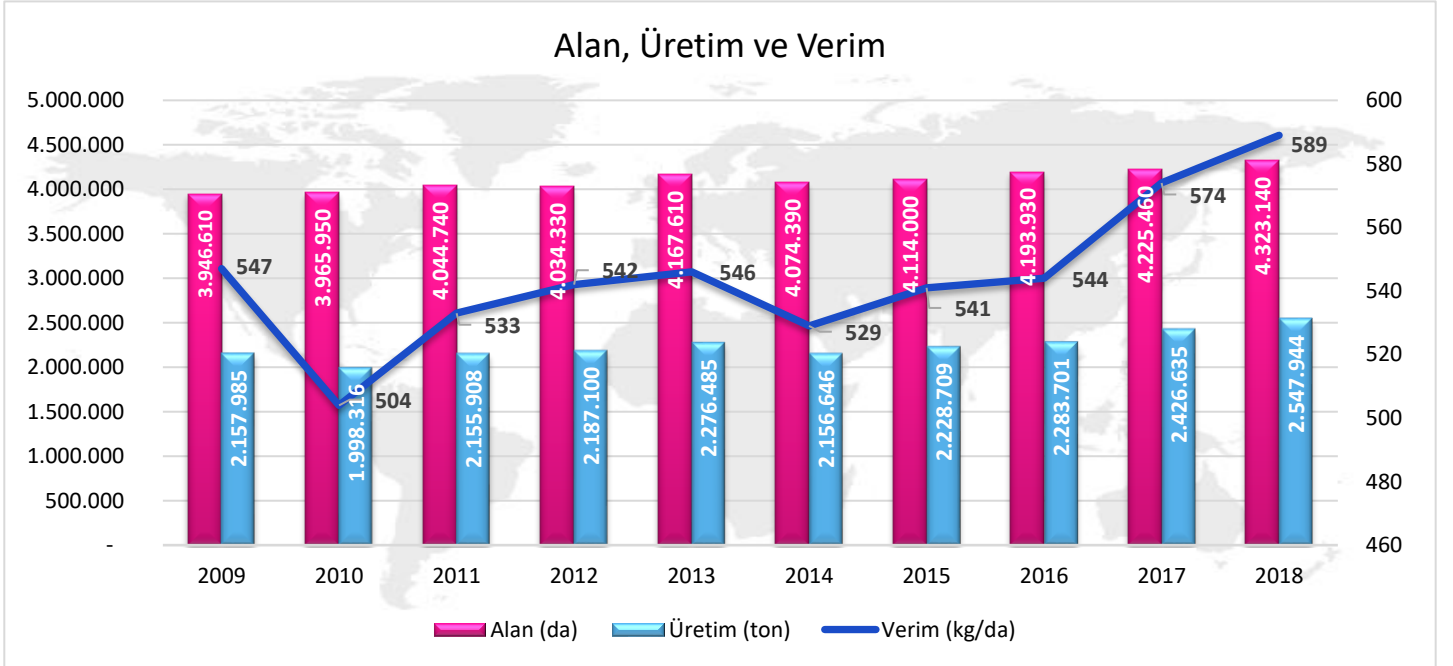
DÜNYADA KIRAZ

Latince ismi 'Prunus avium' olan kiraz ağacı, Gülgiller (Rosaceae) familyasının bir üyesidir. Dünyada yaklaşık 1.500 çeşidi olan kiraz, sert çekirdekli, sulu, tatlı aromalı meyveli bir ağaç türüdür. Kirazın ana vatanı Kuzey Anadolu ve Güney Kafkasya Bölgesi olup Giresun ilinin adının yöreye özgü yetişen Ceresia denilen yabani kiraz ağacından geldiği rivayet edilmektedir. Kiraz Anadolu'da kültüre alındıktan sonra önce Avrupa'ya oradan da tüm

dünyaya yayılmıştır. Meyveleri taze veya kurutulmuş olarak tüketilebildiği gibi reçel, sirke, konserve ya da dondurulmuş gıda olarak da değerlendirilmektedir. Ayrıca pasta, şekerleme ve içki yapımında da kullanılmaktadır.

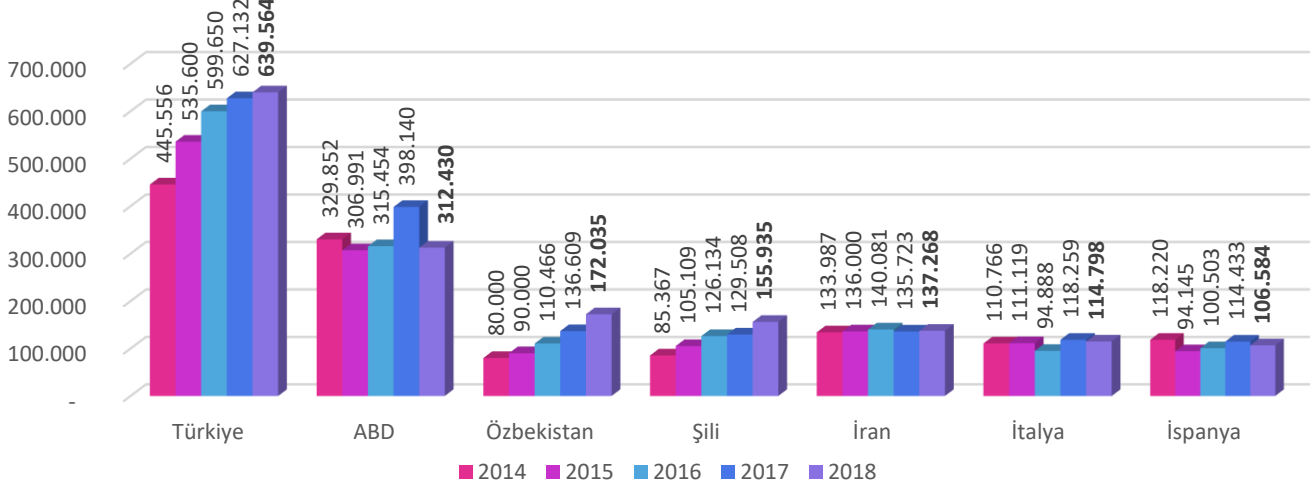
Kiraz; potasyum, kalsiyum, lif, karotenoidler ve C vitamini, magnezyum, demir, çinko, tiamin, riboflavin, niasin, E ve B6 vitaminleri bakımından zengin bir meyvedir. 20 kirazda 12-25 miligram arası antosiyanin maddesi bulunduğu ve bu maddenin de ağrı kesici etkisinin aspirinden on kat daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ekonomik değeri yüksek olan kiraz, meyvesinin yanı sıra, sapı, yaprağı ve kerestesi ile de değerlendirilmekte olup dünyada yetiştiriciliği en fazla ülkemizde yapılmaktadır.

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi:01.07.2020

Dünya Gıda Örgütü (FAO) verilerine göre dünyada **2018** yılında **bir önceki yıla göre alanda %2 artışla 432 bin ha**, üretimde ise **%5 artışla 2.547.994 ton** kiraz üretimi yapılmıştır. Son on yıl verileri (2009-2018) incelendiğinde, **alanda %10, üretimde %18 verimde ise %8’lik bir artış** olduğu görülmektedir.

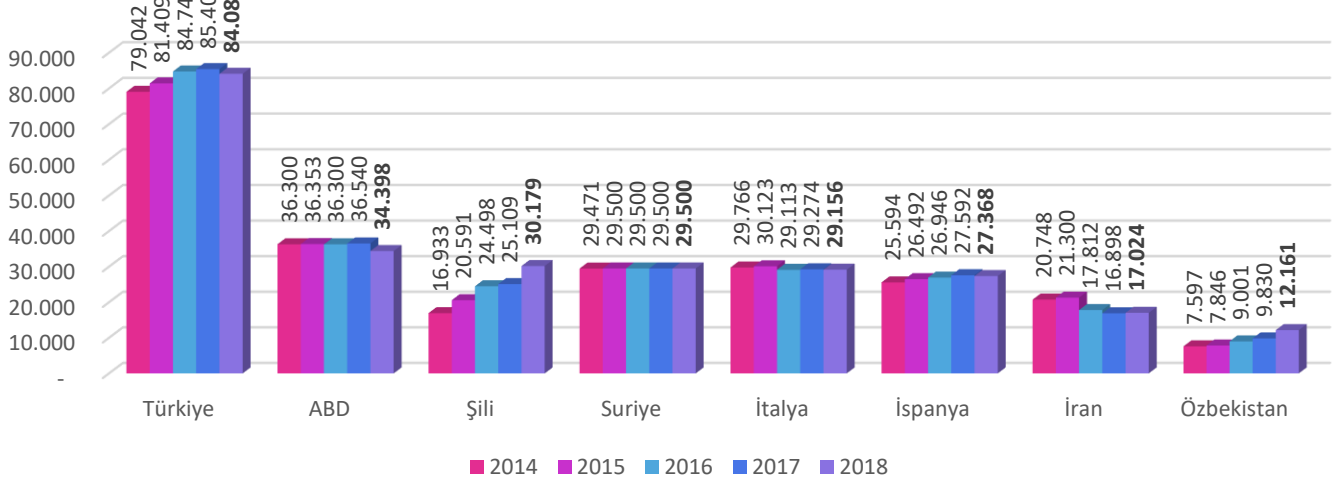
Ülkeler Bazında Dünya Kiraz Üretim Miktarı (ton)

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 01.07.2020

2014-2018 yılları arası kiraz üretimi incelendiğinde, Türkiye'nin **570 bin ton** olan beş yıllık üretim ortalaması ile dünya liderliğini aldığı, ABD'nin ise yaklaşık **333 bin ton** üretim ile ülkemizi takip ettiği görülmektedir. ABD'yi sırasıyla **Özbekistan, Şili, İran, İtalya ve İspanya** izlemektedir. Son beş yıllık üretim miktarlarına bakıldığında **Özbekistan'ın üretim miktarını %125, Şili'nin %83, ülkemizin ise %44** artırdığı, ABD, İran, İtalya ve İspanya'nın üretimlerinin fazla değişkenlik göstermediği görülmektedir.

Ülkeler Bazında Dünya Kiraz Alanı (ha)

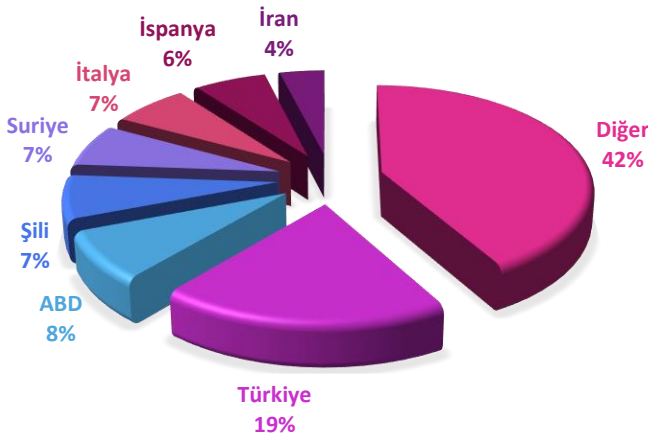
Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 01.07.2020

2014-2018 yılları arası FAO verilerine göre kiraz alanlarında Türkiye'nin **1. sırada** yer aldığı, ülkemizi sırasıyla **ABD, Şili, Suriye, İtalya, İspanya ve İran**'ın izlediği görülmektedir.

Son beş yılda Şili'nin kiraz üretim alanını %78, Özbekistan'ın %60, Yunanistan'ın %21, İspanya'nın %7, ülkemizin ise %6 artırdığı, İran, ABD ve İtalya'da ise alanların daraldığı, Suriye'de ise sabit kaldığı görülmektedir.

Türkiye 2018 yılında 84.087 ha ile toplam dünya kiraz alanının %19'unu ve 639.564 ton ile de toplam dünya kiraz üretiminin %25'ini oluşturarak Dünya Liderliğini sürdürmektedir.

2018 Yılı Dünya Kiraz Alanı Oransal Dağılımı

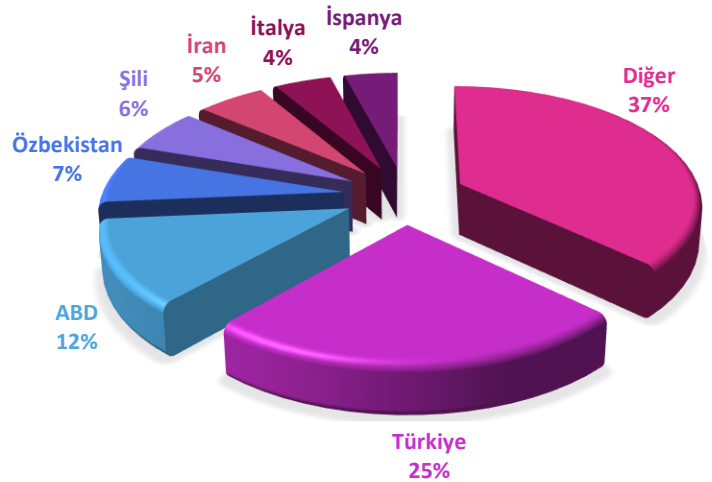

2018 yılı dünya kiraz üretim alanının %19'unu Türkiye, %9'unu Suriye, %8'ini ABD, %7'sini Şili, %7'sini Suriye, %7'sini İtalya ve %4'ünü İran oluşturmaktadır. Suriye alan olarak dünyada 3. sırada yer alan ülkelerden biri olsa da verim düşüklüğünden dolayı üretimde önde gelen ülkeler arasında bulunmamaktadır.

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 01.07.2020

2018 Yılı Dünya Kiraz Üretimi Oransal Dağılımı

2018 yılında 2 milyon 548 bin ton dünya kiraz üretiminin %25'ini Türkiye, %12'sini ABD, %7'sini Özbekistan, %6'sını Şili, %5'ini İran, %4'lük payını ise İtalya ve İspanya oluşturmaktadır.

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 01.07.2020

Dünya İthalat Verileri

İthalatçı Ülkeler	2019 Dünya İthalat Değeri (bin \$)	2019 Ticaret Farkı (İthalat- İhracat Farkı)	2019 İthalat Miktarı (ton)	2019 Ton Başına Ödenen Birim Fiyat (\$)	2018-2019 Arası Yıllık İthalat Değerindeki Artış Miktarı (%)	2019 Dünya İthalat Değerinin Dağılımı (%)
Dünya	3.663.885	-546.936	730.652	5.015	6	100
Çin	1.398.666	-1.398.148	193.549	7.226	7	38,2
Hong Kong	989.897	-225.169	188.663	5.247	19	27
Almanya	161.418	-143.971	46.910	3.441	0	4,4
Güney Kore	136.758	-136.758	15.856	8.625	-16	3,7
Rusya	129.323	-129.273	74.718	1.731	11	3,5
Kanada	125.197	-74.234	28.252	4.431	1	3,4
Tayvan	100.636	-100.601	12.306	8.178	-4	2,7
Avusturya	73.466	-19.146	20.145	3.647	10	2
ABD	67.359	410.385	10.138	6.644	-16	1,8
İngiltere	48.744	-46.739	13.362	3.648	-5	1,3

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 01.07.2020

Dünyada kiraza olan talep her geçen yıl arttığından, dış ticarete ülkeler arasındaki rekabet de artmaktadır.

2019 yılı verilerine göre, **dünya kiraz ithalat miktarı 730 bin ton, ithalat değeri ise bir önceki yıla oranla %7’lik artış göstererek 3,664 milyar dolar** olarak gerçekleşmiştir. Dünyada en fazla ithalat yapan ülke **%38’lik pay ile Çin** olup **Çin’i %27’lik pay ile Hong Kong** takip etmektedir. Bu iki ülke dünya toplam ithalat değerinin **%65’lik** kısmını oluşturmaktadır. İthalatta ton başına ödenen **ortalama fiyat 5 bin dolardır**.

Dünya İhracat Verileri

İhracatçı Ülkeler	2019 Dünya İhracat Değeri (bin \$)	2019 Ticaret Farkı (İthalat- İhracat Farkı)	2019 İhracat Miktarı (ton)	2019 Ton Başına Ödenen Birim Fiyat (\$)	2018-2019 Arası Yıllık İhracat Değerindeki Artışı Miktarı (%)	2019 Dünya İhracat Değerinin Dağılımı (%)
Dünya	3.116.949	-546.936	772.253	4.036	16	100
Şili	1.073.208	1.073.208	259.886	4.130	33	34,4
Hong Kong	764.728	-225.169	167.756	4.559	18	24,5
ABD	477.744	410.385	81.153	5.887	-5	15,3
Türkiye	183.839	183.812	80.508	2.283	14	5,9
İspanya	95.195	84.924	26.763	3.557	27	3
Avustralya	59.954	48.138	5.200	11.530	0	1,9
Avusturya	54.320	-19.146	15.216	3.570	0	1,7
Özbekistan	52.959	52.916	16.882	3.137	-62	1,7
Kanada	50.963	-74.234	8.209	6.208	-27	1,6
Yunanistan	45.483	45.383	20.826	2.184	47	1,5
Yeni Zelanda	44.492	43.865	3.241	13.728	1	1,4

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 01.07.2020

2019 yılı verilerine göre dünya ihracat miktarı **772 bin ton, ihracat değeri ise bir önceki yıla oranla %12 artış göstererek 3,117 milyar dolar** olarak gerçekleşmiştir. Dünyada en fazla ihracat yapan ülke **%35’lik pay ile Şili** olup **Şili’yi %25’lik pay ile Hong Kong ve %16’lık pay ile ABD** takip etmektedir. Bu üç ülke dünya ihracatının **%76’sını** oluşturmaktadır. **Türkiye dünya ihracatında %6’lık pay ile dördüncü sırada yer almaktadır**. İhracatta ton başına ödenen **ortalama fiyat 4.036 dolardır**.

Yıllar İtibarı ile Ükelere Göre Dünya İthalat Miktar ve Değeri

Ülke Adı	2015		2016		2017		2018		2019	
	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)
Çin	91.502	671.756	109.030	794.040	101.885	771.032	186.263	1.303.422	193.549	1.398.666
Hong Kong	63.006	333.855	99.496	535.114	80.478	441.915	158.430	835.167	188.633	989.897
Rusya	62.423	71.021	57.517	85.386	61.586	94.517	82.024	116.805	74.718	129.323
Almanya	36.984	113.082	45.427	162.688	51.469	194.749	44.751	160.733	46.910	161.418
Kanada	24.210	111.120	23.575	107.366	32.631	139.130	27.609	124.054	28.252	125.197
Avusturya	18.348	63.310	29.243	89.939	19.789	109.904	17.586	104.879	20.145	100.636
Güney Kore	12.578	125.801	13.805	124.976	17.648	160.405	18.067	163.096	15.856	136.758
İngiltere	18.350	61.287	17.019	59.446	16.044	51.274	15.155	51.215	13.362	48.744
Tayvan	9.252	74.968	10.908	89.839	13.414	109.904	12.920	104.879	12.306	100.636
İtaya	7.529	20.089	10.888	32.761	6.198	18.421	8.865	23.255	11.731	38.991
Diğer Ülkeler	162.816	428.570	142.620	474.979	145.532	499.330	156.595	498.917	126.796	431.466
Toplam	505.808	2.071.192	559.566	2.553.204	546.702	2.534.279	726.875	3.480.380	730.575	3.663.617

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 01.07.2020

2019 yılı dünya kiraz ithalat miktarı 2015 yılına kıyasla %44 oranında artış, ithalat değeri ise %77 oranında artış göstermiştir.

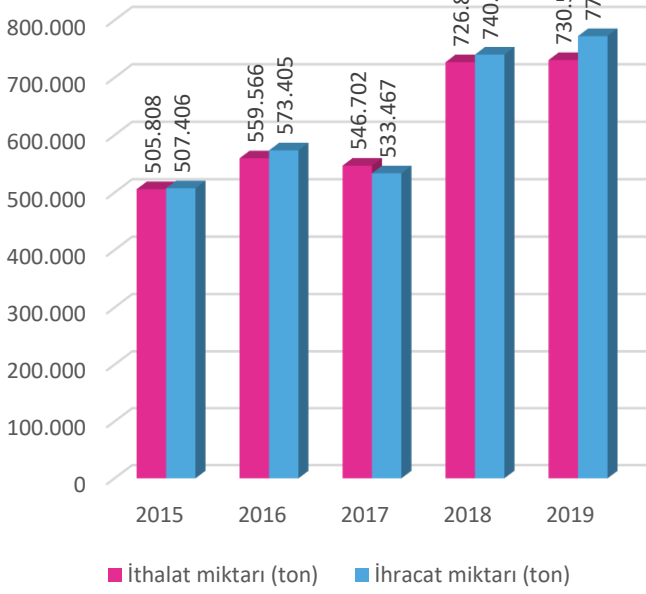
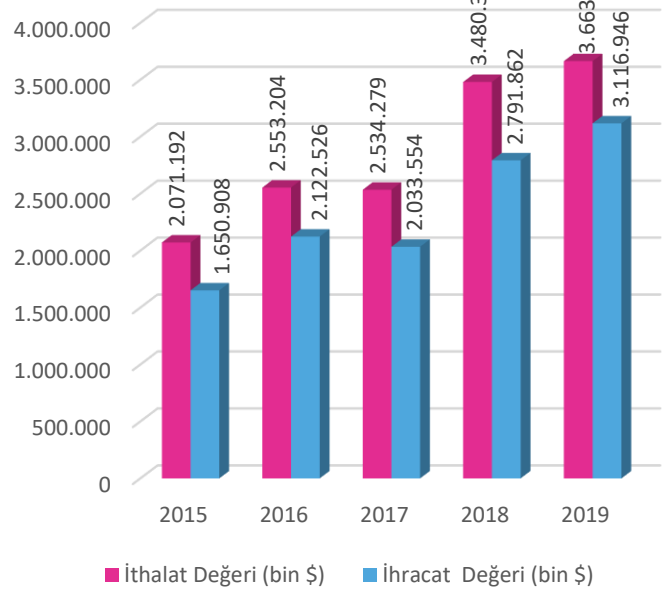
2015-2019 Yılları Dünya İhracat Miktar ve Değeri

Ülke Adı	2015		2016		2017		2018		2019	
	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)
Şili	97.778	393.731	139.602	544.553	95.846	358.736	216.755	805.824	259.886	1.073.208
Hong Kong	51.422	181.812	81.627	347.643	69.321	301.736	138.312	647.801	167.756	764.728
ABD	74.216	427.256	72.380	455.120	106.656	604.094	83.972	500.458	81.153	477.744
Türkiye	68.569	122.668	79.789	182.535	60.121	159.042	75.304	161.674	80.508	183.839
İspanya	22.181	65.778	21.308	66.735	27.746	80.579	31.560	73.830	26.701	93.454
Azerbaycan	11.990	19.673	14.993	22.935	14.439	23.155	23.320	37.988	26.516	42.200
Yunanistan	24.921	46.517	16.171	34.841	15.515	31.617	16.909	31.043	20.826	45.483
Özbekistan	-	-	-	-	30.609	67.026	33.811	141.044	16.882	52.320
Avusturya	16.218	55.266	26.109	97.293	17.886	69.883	14.784	54.550	15.216	54.320
Moldova	13.737	15.435	3.856	1.864	8.376	4.166	11.652	6.528	8.336*	12.504*
Kanada	12.404	63.016	9.489	59.140	10.107	55.543	10.852	69.945	8.209	50.963
Diğer Ülkeler	113.544	263.419	108.760	313.129	55.236	297.749	84.514	268.441	62.872	264.400
Toplam	507.406	1.650.908	573.405	2.122.526	553.467	2.033.554	740.105	2.791.862	772.230	3.116.946

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 01.07.2020, *Kesinleşmemiş veri

2019 yılı dünya kiraz ihracat miktarı, 2015 yılına kıyasla %52 oranında artış, ihracat değeri ise %88 oranında artış göstermiştir.

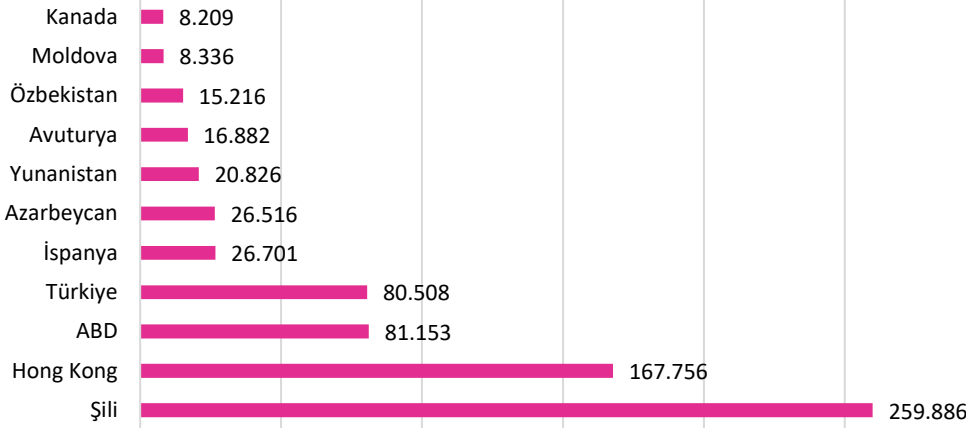

Dünya Kiraz İhracat ve İthalat Miktarı
(ton)Dünya Kiraz İthalat ve İhracat Değeri
(bin \$)

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 01.07.2020

Dünyada kiraz ihracat miktarı 2019 yılında bir önceki yıla göre %4, ithalat miktarı ise %1 artış göstermiştir. 2019 yılı ihracat değeri ise bir önceki yıla göre %12, ithalat değeri ise %5 artış göstermiştir.

2019 Yılı Ünelere Göre Dünya İhracat Miktarı (ton)

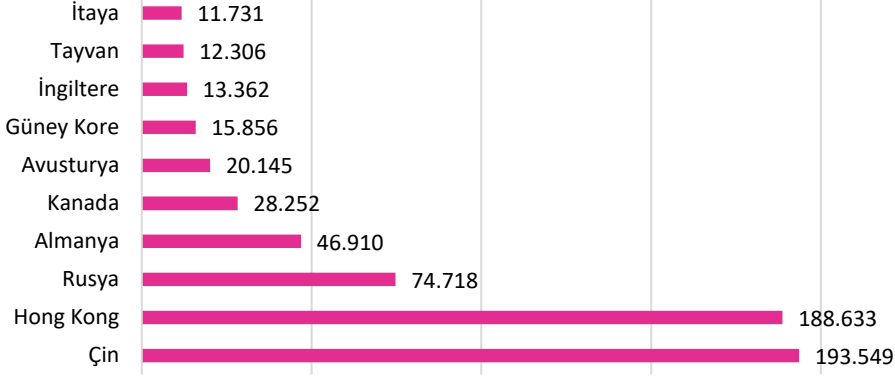

2019 yılı dünya ihracat miktarının;

%34'ünü Şili
%28'ini Hong Kong,
%11'ini ABD,
%10'unu Türkiye
%3'erlik payını
İspanya ve
Azerbaycan
oluşturmaktadır.

2019 Yılı Ülkelere Göre Dünya İthalat Miktarı (ton)

2019 yılı dünya ithalat miktarının;

%26'sını Çin,
%26'sını Hong Kong,
%10'unu Rusya,
%6'sını Almanya ve
%3'ünü Kanada oluşturmaktadır.

Hong Kong kiraz üretimi olmadığı halde dünya kiraz ithalatı yapan (reexport) ikinci ithalatçı ülkedir.

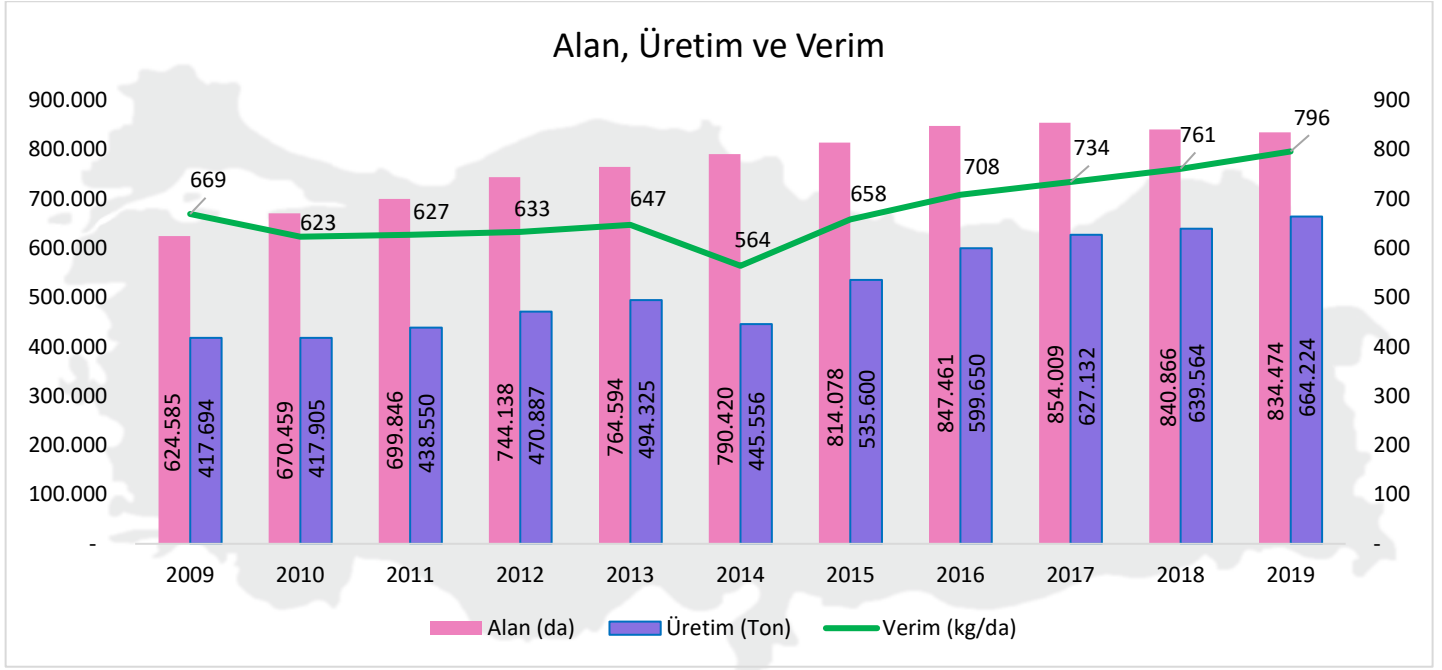

TÜRKİYE'DE KIRAZ

Kiraz, Türkiye'nin her bölgesinde yetiştirilmekte ve gün geçtikçe artan bir üretim potansiyeline sahiptir. Ancak kirazın ticari boyutu dikkate alındığında yetiştiricilikte önde gelen illerimiz İzmir (Kemalpaşa, Kiraz), Manisa (Demirci, Şehzadeler), Amasya (Merkez), Denizli (Honaz), Çanakkale (Bayramiç, Lapseki), Bursa (Keles, İnegöl), Isparta (Senirkent, Uluborlu), Afyonkarahisar (Sultandağı), Niğde (Ulukışla) ve Konya'dır (Akşehir, Hadim). Ülkemiz avantajlı coğrafi yapısı gereği, farklı bölgelerde aynı çeşit üzerinde uzun üretim periyodu yakalama şansına sahiptir. Bu bölgelerde yetiştirilen kiraz genellikle ihracat ürünü olduğundan, daha çok modern ziraat teknikleri ile yetiştirilmektedir. Ülkemizde ilk hasat **genellikle Nisan ayı sonu Mayıs ayı başı itibariyle** başlasa da, iklimsel koşulların ılıman olduğu sezonlarda Manisa (Şehzadeler) ve İzmir (Kemalpaşa) illerinde **Nisan ayı ortalarında** ilk kiraz hasat edilmeye başlanmakta, son hasat ise Konya (Hadim), Niğde (Ulukışla) bölgelerinde Temmuz ayının son günlerinde gerçekleşmektedir.

Ülkemiz sahip olduğu farklı toprak ve ekolojik özellikler nedeniyle, dış pazarlara daha erken dönemlerde ve daha kaliteli ürün sunma imkanına sahiptir. Kiraz üretimimizin hemen hemen tamamı dünyanın en önemli kirazları arasına girmiş olan ve Avrupa'da '**Türk kirazı**' olarak bilinen 0900 Ziraat çeşidinden oluşmaktadır. 0900 Ziraat çeşidinin çok geç olgunlaşması, meyvelerinin çok iri, geniş kalp şeklinde, meyve eti pembemsi kırmızı, parlak, sert, sulu, çok iri ve kaliteli olması ve meyve çatlaması yapmaması ve uzun yol taşımacılığına uygunluğu temel özelliğidir. Bu çeşide alternatif olarak 2011 yılında Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından Davraz kiraz çeşidi ıslah edilmiştir. Bunların haricinde erkenci bölgelerde Early Burlat ve Turfanda, işlemeye yönelik olarak da Starks Gold çeşitleri öne çıkmaktadır. Bing, Lambert, Van, Stella, Starks Gold, Biggareau Gaucher, Gıllı ve Merton Late yetiştirilen diğer çeşitler arasındadır. Bunlarla birlikte Sweet Heart, Celeste, Kordia, Regina, Sunburst, Summit gibi yeni bazı kiraz çeşitleri de kiraz tarımına konu olmaktadır. (Kaynak: Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü)

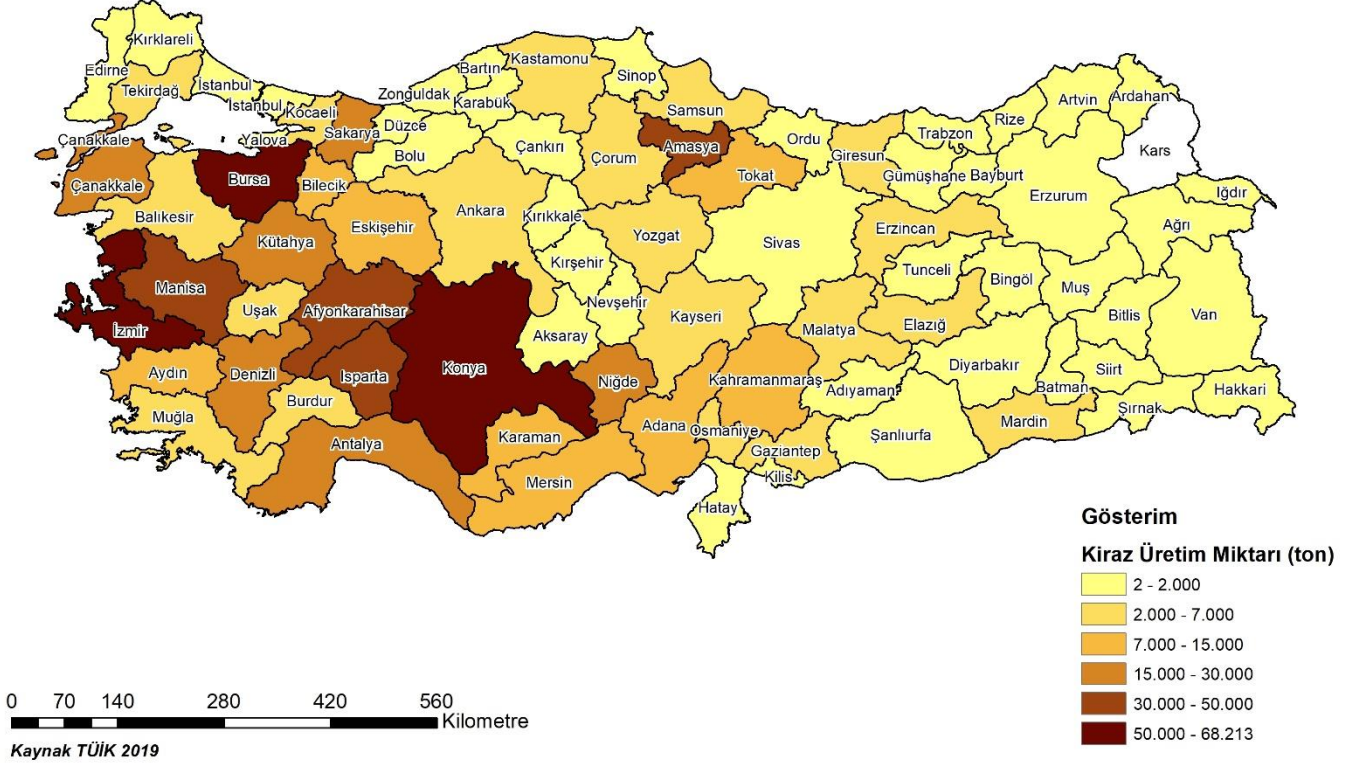
Kaynak: TÜİK

Türkiye kiraz üretiminde son 10 yılda %59, alanda ise %34'lük artış göstermiştir. 2019 yılında üretim bir önceki yıla göre %3,9 artışla 664 bin ton, alan ise %1'lik azalma ile 834 bin da olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz ağaç başına kiraz verimi ortalama 28 kg olup 2019 yılı verimi 31 kg olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı itibariyle ülke genelinde yaklaşık 27 milyon ağaç mevcut olup bunun 21 milyonu meyve veren, 6 milyonu ise meyve vermeyen ağaçlardır.

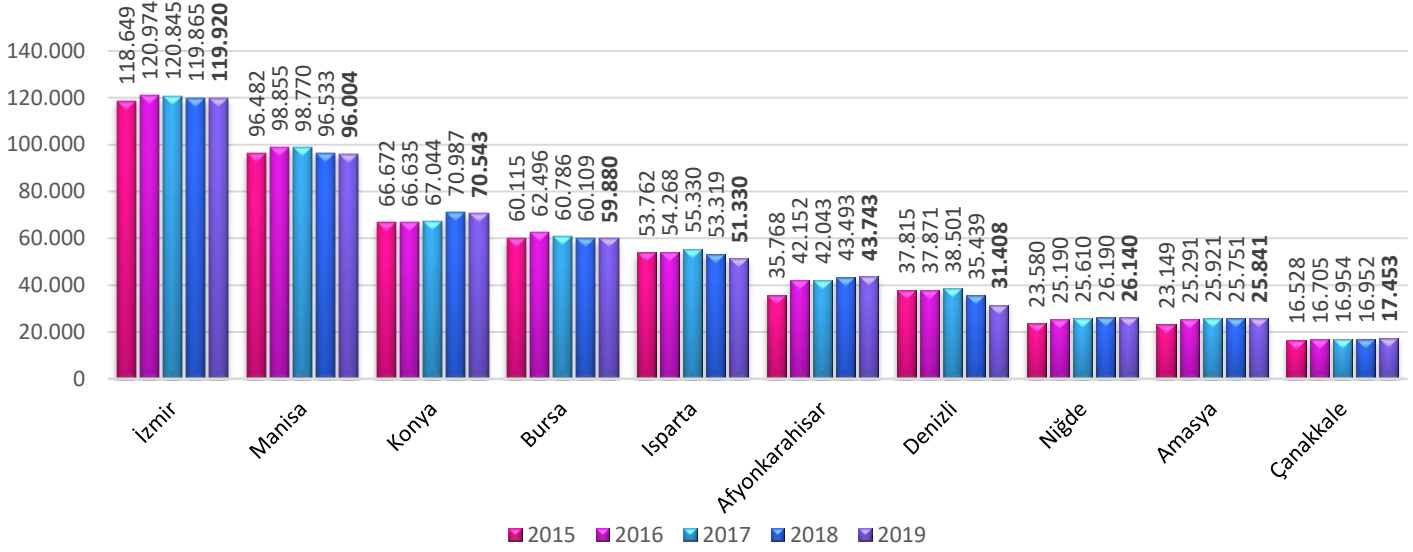
2020 yılı için TÜİK I. tahmini göre 732.022 ton kiraz üretimi beklenmektedir.

İller	2015		2016		2017		2018		2019		2019 Yılı % Üretim
	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	
Konya	66.672	44.085	66.635	55.426	67.044	56.294	70.987	68.204	70.543	68.213	10
İzmir	118.649	68.376	120.974	46.574	120.845	68.509	119.865	57.892	119.920	66.136	10
Bursa	60.115	28.470	62.496	32.468	60.786	34.524	60.109	52.235	59.880	60.854	9
Manisa	96.482	39.713	98.855	46.648	98.770	43.638	96.533	47.348	96.004	48.465	7
Amasya	23.149	34.390	25.291	25.008	25.921	39.694	25.751	36.444	25.841	38.542	6
Afyonkarahisar	35.768	28.246	42.152	40.387	42.043	35.818	43.493	41.043	43.743	37.282	6
Isparta	53.762	13.768	54.268	55.657	55.330	33.353	53.319	36.275	51.330	36.533	6
Niğde	23.580	18.439	25.190	23.386	25.610	23.660	26.190	27.012	26.140	28.458	4
Denizli	37.815	8.095	37.871	22.695	38.501	21.803	35.439	24.868	31.408	24.505	4
Çanakkale	16.528	17.475	16.705	13.542	16.954	19.722	16.952	20.906	17.453	21.953	3
Diğer İller	281.558	234.543	297.024	237.859	302.205	250.117	292.228	227.337	292.212	233.283	35
Toplam	814.078	535.600	847.461	599.650	854.009	627.132	840.866	639.564	834.474	664.224	100

Kaynak: TÜİK

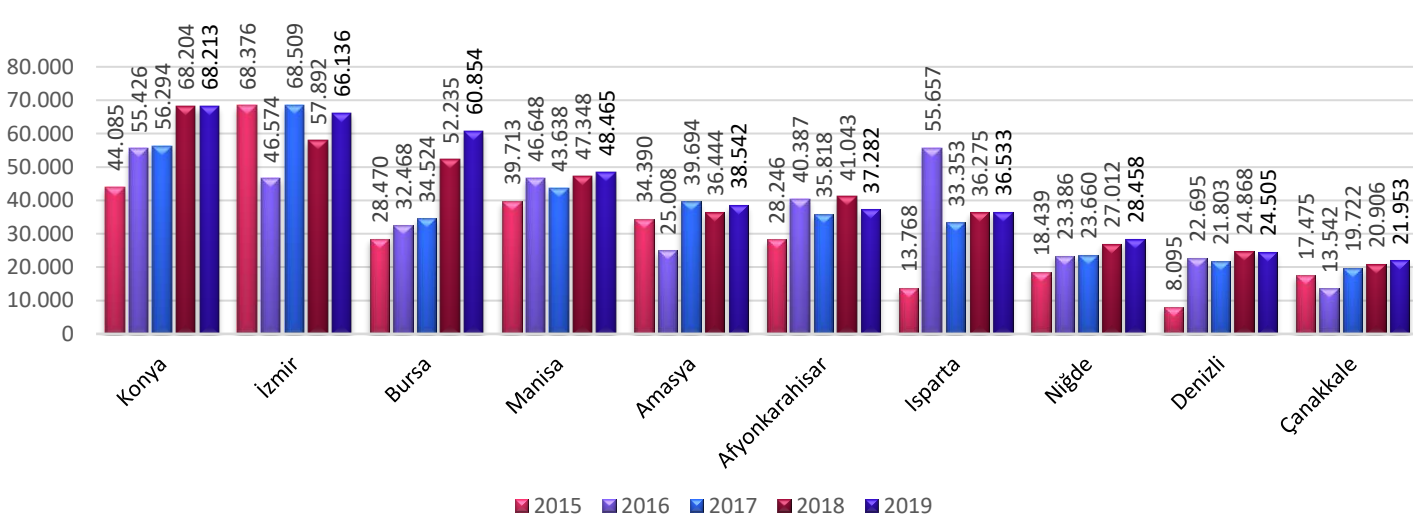
İllere Göre Kiraz Alanı (da)

Kaynak: TÜİK, Erişim Tarihi: 01.07.2020

Türkiye’de kiraz alanları incelendiğinde, **2019** yılı itibariyle **İzmir ilinin 120 bin da** alan ile toplam kiraz alanının **%14’ünü** oluşturarak **1. sırada** aldığı görülmektedir. Bu alanın **%74’lük** kısmını oluşturan **Kemalpaşa ilçesi erkenci ve kaliteli kirazı ile ünlüdür** ve **üretimin büyük çoğunluğu** ihraç edilmektedir. İzmir alan bakımından ilk sırada yer alsa da üretim miktarında Konya’dan sonra 2. sırada yer almaktadır. **Üretim alanı** açısından İzmir’i sırasıyla **%12’lik pay ile Manisa, %8 ile Konya, %7 ile Bursa** izlemektedir.

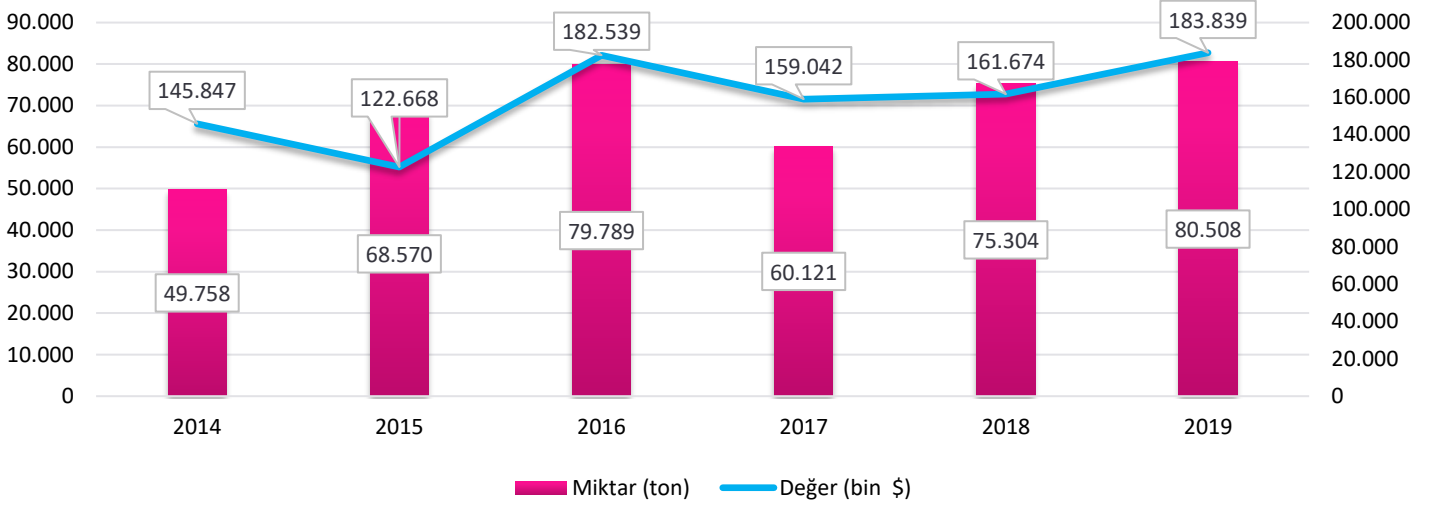
İllere Göre Kiraz Üretim Miktarı (ton)

Kaynak: TÜİK

Türkiye kiraz **üretimi** açısından incelendiğinde 2019 yılında **önde gelen** iller ve bu illerin toplam üretimdeki payları sırasıyla, **%10 Konya, %10 İzmir, %9 Bursa, %7 Manisa, %6 Amasya, %6 Isparta, %4 Niğde, %4 Denizli ve %3 Çanakkale’dir**. Bu iller ülke üretiminin **%75’ini** karşılamaktadır. Konya, Bursa, Manisa, Niğde, Denizli ve Çanakkale’nin son beş yılda üretiminde artış olurken, İzmir, Amasya, Afyonkarahisar ve Isparta’nın üretiminde dalgalanmalar görülmektedir.

Türkiye Kiraz İhracatı

Kaynak: TÜİK

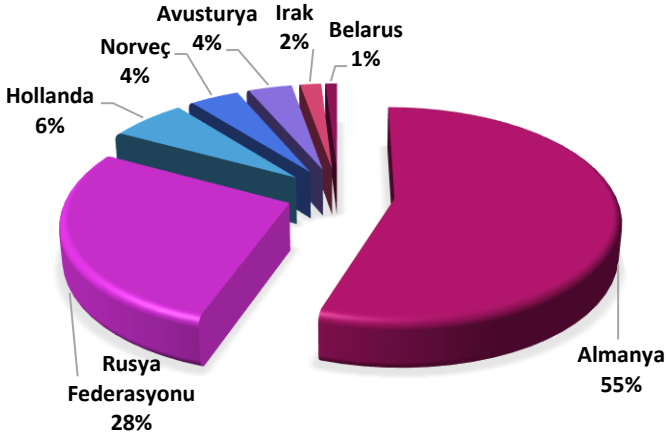
Kiraz üretiminde dünya 1.'si olan Türkiye net ihracatçı bir ülkedir. Ülkemizin 2019 yılında kiraz ihracatı bir önceki yıla oranla %7 artarak 80 bin ton ve ihracat değeri %14 artarak 184 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve cumhuriyet tarihinin rekoru kırılmıştır. 2019 yılında en fazla kiraz ihracatı Almanya, Rusya Hollanda, Avusturya ve Norveç'e gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde kiraz üretimi Haziran ve Temmuz aylarında yoğunlaşmaktadır. Kiraz üretiminde en büyük rakibimiz ABD'dir. ABD, Mayıs ayında yaptığı kiraz üretimi ile dünya piyasasına erken dönemde ürün vererek büyük avantaj sağlamaktadır. Dünyada kiraz üretiminin yapılmadığı veya en az yapıldığı Nisan, Mayıs ve Ağustos aylarında erkenci ve geç olgunlaşan kiraz çeşitleri ile üretim artışı sağlamak, pazardan daha fazla pay almak için önem arz etmektedir

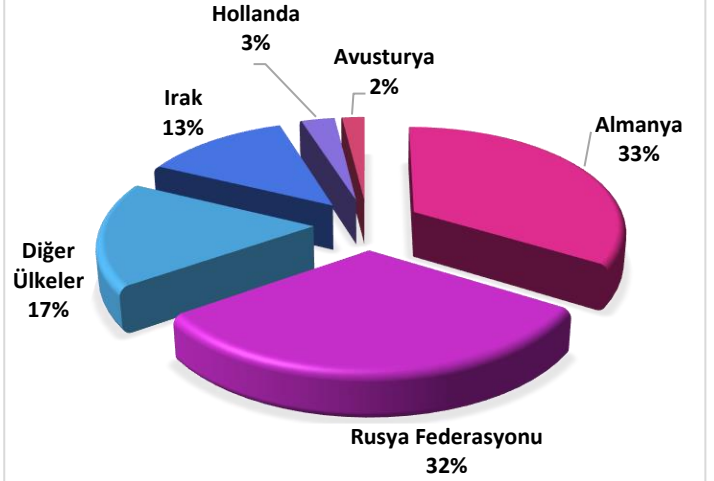
2015 yılında Türkiye ve Çin arasında imzalanan "Türk Kirazlarının Çin'e İhraç Edilmesine Yönelik Bitki Sağlığı Gereklilikleri Protokolü" kapsamında 2017 yılında Çin'e ihracat başlamıştır. 2019 yılında Çin Hükümeti ile ihracata engel teşkil eden bazı maddelerin (16 gün boyunca 1 derece ve altında soğuk uygulama işlemine alternatif 3 saatlik Metil Bromid (MeBr) fumigasyon yöntemi) üzerinde uzlaşılması sonucu, Çin'e 3 milyon 262 bin dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Hong Kong pazarı ile beraber düşünüldüğünde toplam 6,5 milyon dolarlık getirisi ile Çin, Türkiye'nin 4. en önemli pazarı olmuştur. Çin ve Güney Kore'nin ardından 2020 yılı itibarıyla Tayvan'a da ihracat kapısı açılmıştır.

Çin'in yanı sıra bu yıl ilk kez Belçika ve Mısır pazarlarına da kiraz ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye 2019 Yılı Ülkelere Göre İhracat Değer Dağılımı (%)

Türkiye 2019 Yılı Ülkelere Göre Kiraz İhracat Miktarı Dağılımı (%)

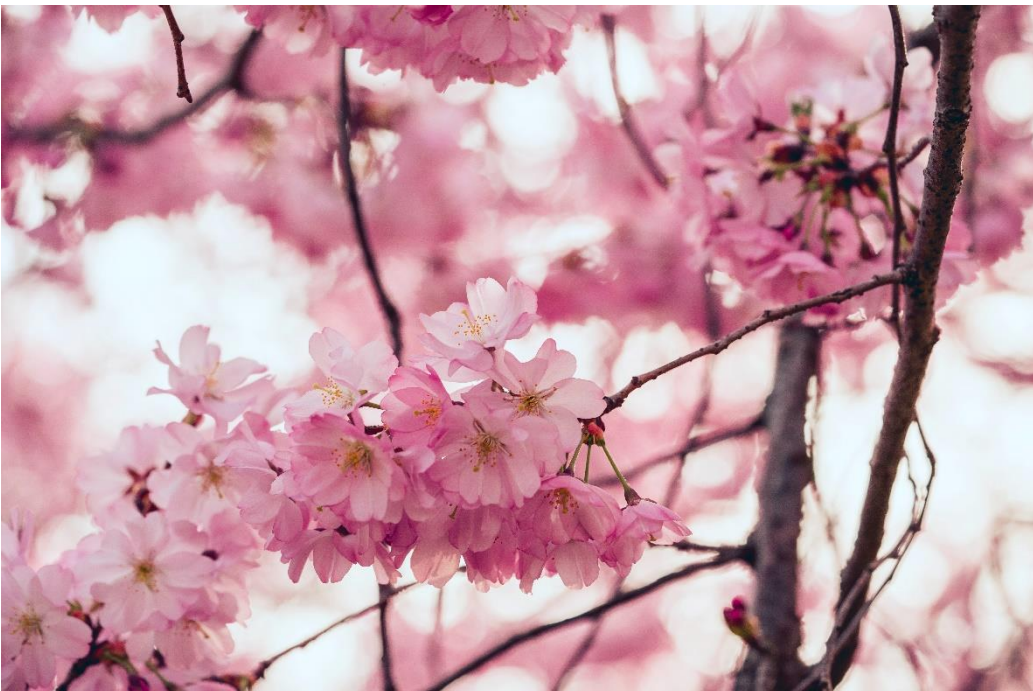

Kaynak: TÜİK

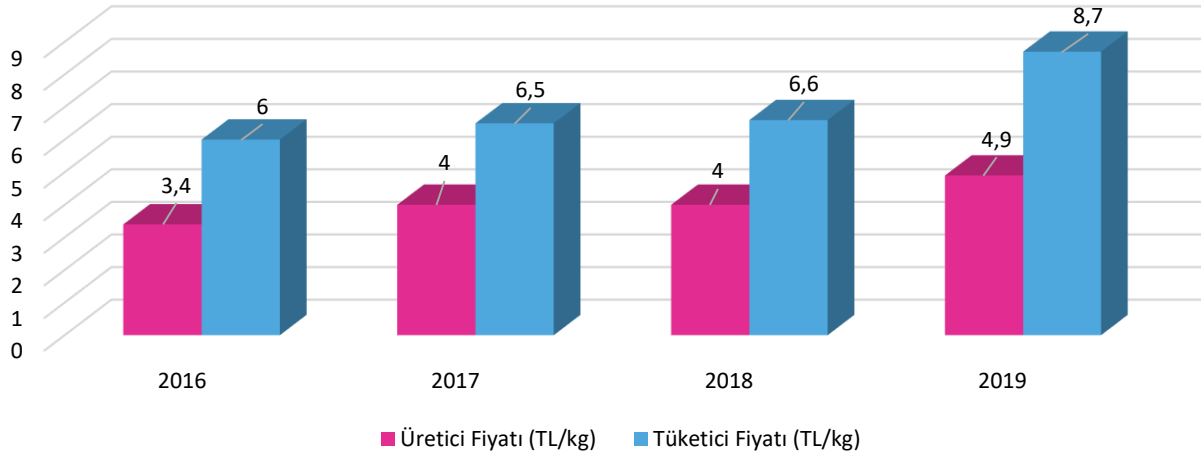
2019 YILI TÜRKİYE KIRAZ İHRACATI

Ülkeler	Miktar (ton)	Değer (\$)
Almanya	27.180	86.897.515
Rusya	25.388	43.463.959
Diğer Ülkeler	13.751	16.576.276
Hollanda	2.546	10.124.723
Norveç	1.392	6.544.332
Avusturya	1.961	5.845.468
Irak	10.281	2.812.649
Belarus	1.284	1.530.108
Toplam	80.508	183.839.040

2019 yılı ilk beş ayında 9.469 ton olan kiraz ihracatı, 2020 yılı aynı döneminde ise 6.092 ton olarak gerçekleşmiştir.

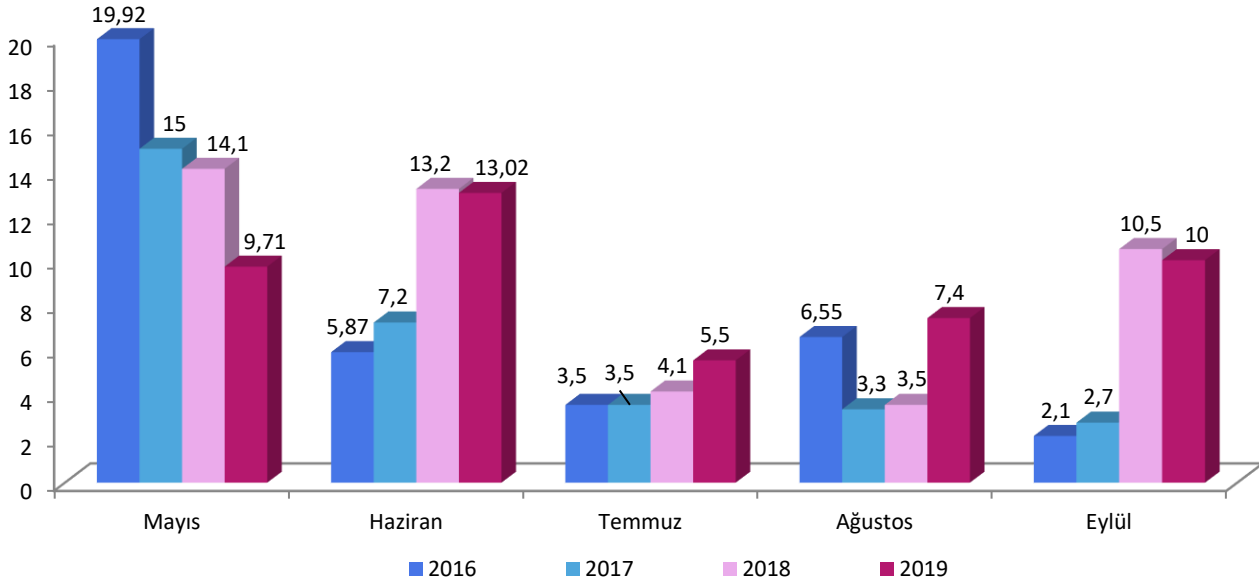
TÜİK Üretici ve Tüketici Fiyatı

Kaynak: TÜİK

TÜİK kiraz üretici fiyatları için Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos ayları ortalaması, tüketici fiyatı için ise Haziran, Temmuz, Ağustos ayları ortalaması alınmış ve o yılın fiyat değeri olarak değerlendirilmiştir. **2019 yılı üretici fiyatı bir önceki yıla göre %22 artarak 4,9 TL/kg, tüketici fiyatı ise %32 artışla 8,7 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.**

Borsa Fiyatı (TL/kg)

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası Aylık Tescil Bülteni (Ürünün işlem gördüğü ayların ortalaması)

2019 yılı fiyatları incelendiğinde Mayıs, Haziran ve Eylül ayı fiyatlarının 2018 yılında göre düşük olduğu, 2019 yılı Temmuz ve Ağustos ayı fiyatlarının ise daha yüksek olduğu görülmektedir.

Mazot	15 TL/da
Gübre	4TL/da
Katı Organamineral Gübre	10 TL/da
Toprak Analizi	40 TL/da

İYİ TARIM UYGULAMALARI

Bireysel sertifika	40 (TL/da)
Grup Sertifikası	20 (TL/da)

2019 YILI TARIMSAL DESTEKLEME MİKTARLARI

ORGANİK TARIM

Bireysel Sertifika	70 (TL/da)
Grup Sertifikası	35 (TL/da)

SERTİFİKALI FİDAN KULLANIMI

Standart Fidan	100 (TL/da)
Sertifikalı Fidan	280 (TL/da)
Bodur ve Yarı Bodur Çeşitler	400 (TL/da)

DEĞERLENDİRME

Türkiye dünya kiraz üretiminde lider konumundaki ülkedir. Ülkemiz için sahip olduğu ekolojik zenginliği ile birçok bölgesinde yetiştiricilik yapılabilmesi ve dünyada Türk kirazı (0900 Ziraat) isimli kendine özgü bir kiraz çeşidi bulunması bir avantajdır. Küresel piyasada sahip olduğumuz avantajlı yönlerimizi öne çıkararak, pazara uygun niteliklere sahip ve dayanıklı çeşitleri dünya pazarına sunulabilmesi ve sürdürülebilirliğini sağlanması halinde dünya ihracatında da daha iyi bir seviyeye gelebilmemizin önü açılacaktır.

Kirazda hastalık ve zararlılara karşı üreticiler tarafından topyekûn mücadele yapılmasının sağlanması, öncelikle kültürel tedbirlerin alınması, arazi, depolar ve haller gibi yerlerin çevre temizliğinin yapılması, hasat artıklarının bahçede bırakılmaması, teknik talimatlar doğrultusunda diğer mücadele tedbirlerinin alınması amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı, belediyeler, muhtarlıklar, birlikler, ziraat odaları vb. ilgili paydaşların koordineli çalışmalar yürütmesi fayda sağlayacaktır.

Dünyada yaratılmış olan “Türk kirazı” markası tüm bölgelerde yaygın olarak yetiştiriciliği yapılan 0900 Ziraat kiraz çeşidi ile sağlanmış olsa da, uzun yıllardan bu yana yapılan Ar-Ge çalışmaları neticesinde 0900 Ziraat kiraz çeşidine alternatif olarak geliştirilen, meyve eti rengi koyu kırmızı ve iri olan Burak, Aldamla ve Davraz çeşitlerinin de pazara girmesi ve üreticiyle buluşturulması ve tanıtlarının daha geniş kitlelere yapılması durumunda dünya pazarında avantaj sağlamamıza katkı sağlayacaktır.

Ülkemizde ihracata yönelik yetiştiricilik yapan kiraz üreticilerinin birlik, kooperatif vb. yapılar altında birleşip örgütlü hale gelmesi gerek üretim gerekse pazarlama sürecinde üretici için büyük avantaj sağlayacaktır.

Günümüzde uluslararası ticarete değişen tüketici tercihleri ve haklı bir talep olan sağlıklı ürün talebi ile birlikte BRC, IFS, GLOBALG.A.P, SEDEKS, HACCP, GRASP yanında artık büyük perakende satış yerlerinin de standartları bulunmaktadır. Ülkemizde özellikle AB’ye giden kirazlar için GLOBALG.A.P sertifikasının olması ve üreticilerin bu standartlara uygun üretim yapabilmeleri önem arz etmektedir.

Sözleşmeli üretiminin yaygınlaştırılması modern yetiştiricilik tekniklerinin uygulanması, bilinçli pestisit kullanımının yaygınlaştırılması, zirai mücadele faaliyetlerinin entegre mücadele prensiplerine göre yapılması gibi konularda eğitim, teşvik ve gerekli denetim çalışmalarının artırılması önem arz etmektedir.

Uzak Doğu’ya yapılacak ihracatta taşıma sürecinin uzun olması nedeniyle yola dayanıklı çeşitler kullanılması ve ihraç sezonunu uzatmaya yönelik çok erkenci ve geççi, kaliteli yeni çeşitlerin geliştirilmesine yönelik ıslah çalışmalarına ağırlık verilmesi önem arz etmektedir.

Avrupa ve dünya pazarında yer edinen Türk kirazı markasının yeni pazarlara ulaşması için markalaşma çalışmalarına ağırlık verilmesi önem arz etmektedir.

Üretimin ve ihracatın yoğun olduğu illerde yeterli entegre depolama, tasnif, paketleme tesislerinin kurulması teşvik edilmelidir.